Ч. 229. Четвер 11 (24) жовтня 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Італіяньский міністер про торговельні договори. — З балканьского півострова. — Войскова реформа в Бельгії.)

Наближаючий ся речинець відновленя торговельних договорів і німецкий мировий проєкт викликує з кождим днем нові толки в політичнім сьвіті. Не говорячи вже о бесіді дра Кербера, котра ще більше, як звістна заява Селя, займила німецку і угорску пресу, треба згадати о новій важній гадці італіяньского міністра Люїджі Люцатті ого, котрий від давна вже дав ся пізнати як рішучий приклонник договорів. Отже Люцатті в недавній розмові з одним римеским кореспондентом доказував, що для Італії, котра безусловно сама договорів виповідати не буде, булоби найкористнійше, коли би то виповіджене зі сторони Німеччини прийшло аж в р. 1904, а не в 1903. Така однорічна проволока була би не лиш длятого добра, що той час ужито би в самій Німеччині на поборене аґрарців, але також і тому, що Італія могла би тоді ліпше розізнати ся в положеню і війти в порозуміне з иншими интересованими державами. Впрочім гадку Люцатті ого перевело вже італіяньске правительство з добрим успіхом в справі договорів з Швайцариєю, котра згодила ся на продовжене речинця до 31 грудня 1901 р. Остаточно — кінчив міністер — Німеччина повинна бути пересьвідчена — що не она, але ми боронимо єї рільництва, бо колиби она згодила ся на жадане своїх аґрарців, то ми мусїли би замкнути границю для німецких виробів фабричних, в наслідок чого сталосьби, що Німеччина замість товарів вивозила би людий — а то для рільництва не може бути ніколи користним.

Минувшого тиждня болгарский міністер заграничних справ др. Данев відбув подорож до Білгорода і до Відня. Віденьска Allg. Corr. доносить, що др. Данева приняв ґр. Голуховский і на тій конференциї болгарский міністер просив ґр. Голуховского, щоби габсбурска монархія урядово хотїла порушити македоньску справу та заохотила держави до полагодженя єї. Однак ґр. Голуховский відповів, що Австрия не виступить з таким внесенем і що тепер не пора займати ся Македонією. — В Білгородї конферував перед тим др. Данев з презесом сербского кабінету Вуїчем. Про предмет і вислїд тої конференциї нема ніяких урядових звісток, але певно, що они дотичили сербско-болгарского союза. На се вказує хотьби те, що сербский дневник „Србобран", котрий виходить в Загребі, а єсть дуже розповсюдненим на Балканї, проклямує сербско-болгарский союз, відкликуючи ся на одушевлене приняте, якого дізнав др. Данев в Білгородї. „Коли бачимо наглядні докази — кінчить дневник свою статю — величезного почутя солїдарности, яке витворює ся між балканьскими Славянами, то спосіб поступованя князя Фердинанда стає, на жаль, дуже загадочний, та викликує парікане болгарских міністрів, котрі так само горячо як сербскі і як оба народи, бажають союза". — Однако супротив змаганя славяньских народів повсгало суперництво таки з христіяньскої сторони. То суперництво опирає ся очевидно не на віроісповідних, а на национальних основах. Два романьскі народи на Балканї, Румунія і Греция, бачать ся загроженими тою змагаючою ся солїдарностию Славян і поквапно роблять кроки до спільної злуки, аби противдїлати славяньскому розростови і значіню на балканьскім півострові. В тій справі грецкий півурядовий дневник Messager d'Athenes, обговорюючи грецко-румуньске зближене, повідає: „В Атенах і в Букарештї ніхто і не подумав би про той союз, колиб поняте про народні, історичні та етноґрафічні права народів не було в міжнароднім кодексї перекручене Анґлією на поняте про материяльні интереси, а Німеччиною — на поняте про право пястука. Слідом за великими народами йдуть малі і тим способом всї помітують моральними засадами, шукають лише зисків і добивають ся їх варварскими способами. Славяньскі держави чинять те саме; вправдї то не було би страшне для Греції і Румунії, бо тї держави суть під кождим взглядом сильнїйші від Болгарії, Сербії і Чорногори, але є на півночи могутна славяньска держава, що своїм духом оживлює ті славяньскі державки, підпирає їх і заохочує до руху в напрямі до Еґейского моря та до берегів Гелеспонта, а робить се тому, бо сама явно стремить до занятя Царгорода, однак чинно сама не може розпочати сеї акциї, бо занята на азийскім веходї. Що зроблять ті малі славяньскі державки, то буде зроблене для Росії. Отже властиво з нею мають до дїла Греция і Румунія, тому і союз між ними є дуже потрібний.

В бельґійскім парляменті ведуть ся тепер наради над правительственним предложенєм войскової реформи. Наради тї виказали в предложеню тілько грубих похибок і недогідностий, що нині то предложене крім міністрів не має вже нікого, хто боронив би єго перед тяжкими закидами. Побільшене сили бельґійского войска о яких кілька тисячів людий, єсть оди-

---

3)

ОБРАЗКИ з ІТАЛІЇ.

(Дальша серия.)

II.

Сьвятиня в мори.

(Дальше.)

Але коли се місце було дійстно сьвятинею чортів з пекла, в котрій они наслідували і висьміволи сьвяті обряди церкви Христової, то на всякий случай они зле подбали про тепло в ній. Рибаки переконали ся зараз, що студінь, яка вілла з тої сьвятинї, була добрим средством на ту спеку, яка була на дворі, а то, що було ніби димом з кадила, не було нічим иншим, як лиш парою, яка виходила з під землї, і з котрої робила ся мрака. Під тим склепінєм, під котре они зайшли, було темно. Перед ними виднїла ся вода, і о скілько можна було видїти серед темряви, видко було дійстно попід стіни якісь дивні річи. Але де пастухи поділи свої очи, коли они в сих предметах, як казали, виділи органи, амбону, вівтар зі сьвічками, сповідальницю, бальдахін? Що тут було щось несамовитого, що не хто инший лиш злі духи всї ті предмети замінили в камінь, о тім годї було сумнївати ся, бо хто би хотїв о тім сумнївати ся, той мусїв би хиба заперечити й то, що оптам в горах то не закаменїлі люди, що споглядають із скали в долину та що то не правда, що там на скалї стала каменем не лиш цїла хата з дверми і дахом, але й зі всїм, що в ній було. Хиба що хтось в цїлім своїм житю не видїв нічого більше, як лиш церкви, і длятого гадає, що тут злї духи завзяли ся висьмівати християньске богослужене. Таже то була прецї очевидна річ, що не хто инший, лиш якийсь чародій, колись дуже давно все то, спорий кусень берега разом з морем, замінив в камінь. Рибаки вже о тім не сумнївали ся. Земля тут прецї була так само не рівна, як і море, коли на нїм бють филї, та й барва єї не була така як землї, лиш біла, а то було не що иншого, лиш закаменїла морска піна.

Щоби сказати правду, рибаки набрали поволи відваги, і чим більше око їх привикало до темноти, тим більша брала їх цїкавість. Їм прийшло на гадку запалити смолоскипи і придивити ся всему докладнійше; отже наложили галузя з побережних сосон, поробили з них смолоскипи, викресали огню і запалили. Коли тепер при сьвітлї увійшли до середини, то аж крикнули з дива. Тота біла потвора, що оптам лежала на землї і сьвітила ся, то не могло бути нічого иншого, як хиба лиш дельфін, або може якийсь із тих морских псів, що иноді сидять по одному в тих скалистих печерах, які бувають часом в берегах повнеше моря. А то, що звисало від стелї аж до самої землї, не могло також бути нічим иншим, як хиба вітрилом з рибацкої лодки, котре від вітру і сонця аж пожовкло і місцями почорнїло; то не могла прецї бути занавіса церковна, а на бальдахін таки вже зовсїм то не подобало. До онтих в горі пообломуваних стовпів була, видко, колись привязана якась рибацка лодка, котрої машти і липви були мовби присипані снїгом. Отсей камінний дручок, на однім кінци трохи грубший і подобаючий на булаву, то була, здаєсь, колись кість пажора людоїда. Онтам видко було якусь замерзлу морску траву, таку саму, яка вкриває скалисті берегі морскі, а тут тоті червоні жилки, що виставють із білих як снїг скал, то очевидно коралї. Ще дальше видко було останки морскої ліхтарні, а то, що пастухи уважали за орґані, чей не що иншого, як закаменїлий подоспад, якоїсь бистрицї, котрої вода спадала колись з берега у море. То, що мала бути ніби амбона, могло бути так само й троном тої королеве над морем, про котру розповідали собі иноді старі люди, коли зимою сидїли коло ватри. То була поганьска королева, котра від свого батька навчила ся чарувати і вабила до себе тих мореплавцїв, що розбили ся на мори.

Коли рибаки вернули до Отранто, розійшла ся зараз чутка о тих чудесах, які они виділи, а коли о тім довідав ся архієпископ і князь дель Дука, сам не знав, що на то казати. Хоч би й не мав був охоти переконати

покою доброю стороною предложеня. Але позаяк то предложене скорочує рівночасно так дуже час служби, що як кажуть знатоки, вишколене бельґійских вояків дуже на тім стратить, тому й користь з самого побільшеня числа рекрутів показує ся дуже сумнівною. Супротив хиб і супротив того, що обговорюване предложене помимо всіх своїх недостатків побільшує видатки о 20 до 30 мілїонів річно, не можна надіяти ся, аби теперішне бельґійске правительство перевело єго в палаті, хиба що загрозить димісиєю. Тоді бо католицке сторонництво, побоючи ся, аби не прийшло до керми міністерство лїберальне і єму вороже, піде за правительством і ухвалить єго предложене войскової реформи.

Новинки.

Львів дня 23 го жовтня 1901.

— **Іменованя.** Є. В. Цісар іменував звістного львівского будівничого Івана Левиньского, надзвичайним професором політехніки у Львові.

— **На львівский університет** записало ся до 16-ого с. м. загалом 1612 слухачів; з того 1428 звичайних а 184 надзвичайних, в тім 16 слухачок звичайних а 70 надзвичайних. Стан слухачів на поодиноких видїлах представляє ся ось-як: На теольоґію записало ся 32 звичайних а 52 надзвичайних, разом 82. На права записало ся 1030 звичайних а 19 надзвичайних, разом 1049. На медицину звичайних 97 мужчин і 6 женщин, надзвичайних 6 мужчин, разом 109, На фільософію звичайних 253 мужчин і 10 женщин, надзвичайних 20 мужчин і 75 женщин, дальше 1 госпітанка. 1 фреквентант і 12 фармацевтів, разом 372.

— **З перемискої епархії.** Канонічну інституцию одержали оо.: Мих. Пирожок на Ульгівок угнївского дек., Вас. Паращак на Милків олешицкого дек., Вас. Балько на Трійцю добромильского дек., Ів. Калиньский на Жабче муроване белзкого деканата. Др. Франц Щепкович іменований префектом при духовній семинарії у Львові. — ОО. Йос. Котецкий парох в Лютовисках і Ант. Барнович парох в Луковім, іменовані ординариятскими шкільними комісарями. — Крилошаньскі відзнаки одержав о. Корн. Кузик парох в Боську. — В пропозицию на Ватятичі жовківского дек. приняті оо.: Сим. Дуткевич, Мих. Жарский, Володим. Пасальский, Стан. Алексевич, Юст. Манастирский, Ант. Яців, Григ. Кляш і Лев Ясецкий. — Сотрудництва одержали оо.: Філяр Яминьский в Радиничах, Володимир Ардан в Вацовичах. Петро Яросевич в Зболках, Кир. Пирожок в Старій-Соли. — Завідательства одержали оо. Мих. Ростович в Волковиї, Йос. Винницкий в Наконечнім. — До канонїчної інституциї завізвані оо.: Петро Перчиньский на Райтаровичі. Волод. Ольховий на Береги долішні, Мих. Ростович на Волковию. — Сотрудництво в Куликові одержав о. Іван Карпевич.

— **Будова і відновлене церков.** В перемиській епархії побудовано в послїдних часах нову деревляну церков в Кулянпім ad Щавне, яселіского деканата. В Балигороді і Загочевю, балигородского деканата, а також в Луковім украшено церкви мальовилами майже виключно за жертви Русинів, перебуваючих в Америці. Відновлюють ся церкви в Чапнині, Середнім вел. і в Тарнаві гор., ольховецкого деканата.

— **Великий огонь.** З Яворова наспіла телеграфічна вість, що горить т. зв. „велике передмістє“, і що згоріло вже до 40 домів. Аж до сеї хвилї, коли то пишемо — перша година пополудни — нема ще у Львові близших вістий о тім огни.

— **Нещастні пригоди.** З Рогатина доносять: Дванайцятьлїтна Євдоха і семилїтна Настя, дочки Івана Магдея, господаря в Коростовичах, добували глину з під гори. Нараз великий кусень землї відорвав ся; присипав обое дїтий, і на місци їх убив. Всї заходи, аби привернути відгребаних до житя, були безуспішні. — З Теребовлї пишуть: Дня 19. с. м. о годині 1-ій в полудне, коли Катерина Костельняк, селянка з Теребовлї, пасла корову побіч зелїзничого шляху, над'їхала льокомотива, вертаюча зі стациї Струсів-Микулинці, і покалїчила тяжко Катерину, а корову убила.

— **Движима азбука,** — або прилад до образового представленя початкової науки читаня і писаня. Видав п. Григорий Блїй, емеритований управитель 6-кл. народ. школи у Львові. Комплет обнимає 76 букв, писаних на картонї, враз із пуделком до перехованя і відповідною інструкциєю та з приладом до уставленя букв. Цїна знижена виносить 8 корон; для книгарень 20% рабату. Замовляти можна в канцеляриї Товариства „Просьвіта“ і в книгарни Ставропіґійский (улиця Руска, ч. 3) у Львові. „Движима азбука“ повинна находитись безусловно в кождій народній школї.

— **Просьвітно-господарске віче в Коломиї** з нагоди, що минає 25 лїт від заснованя „Коломийскої філїї „Просьвіти“. — Коломийска філїя „Просьвіти“ видала таку відозву: „Двайцять пять лїт“ минає від того часу, як в Коломиї, столици нашого Покутя, заложено філїю нашого руско-українського товариства „Просьвіта“. „Двайцять пять лїт“ минає, як наша філїя розпочала свою просьвітну дїяльність! Що зробили ми за сей час? Не нам самих себе судити! Нехай нас судить історія та безсторонна критика своїх і чужих. Наша філїя Просьвіти вижидає спокійно того суду, бо через цїлих тих 25 лїт она по змозї, але совістно сповняла свою цїль і свою задачу а що плоди сего нашого венільного труду може не такі сьвітлї, як-би ми собі сего бажали, що овочі сеї нашої чвертьсотлїтної дїяльности може не дорівнюють тому, що собі здобули за той час сусїдні народи, то винні тому тяжкі обставини, серед яких проживає в сїм часї весь наш руско-український народ. Ледви 50 лїт минуло, як нарід наш визволено з тїлесної неволї, а не більше як 30 лїт тому, як нарід наш, прочунявши з похмїля, забажав просьвіти, щоби видобути ся з неволї тьми, та стати вільним ґаздою в своїй власній хатї. — В тій борбі не знайшли ми у нїкого підмоги, помочи. ми сказані були на свої власні сили. В тих тяжких хвилях одно товариство „Просьвіта“ — не унивало. Оно позакладало численні філїї і при їх помочи без крику але витревало служило свому народови. І наша коломийска філїя Просьвіти закладанем кас позичкових, шпихлїрів і крамниць підпомагала економічний розвій селян і міщан, закладанем читалень ширила здорове зерно просьвіти, а вічами і людовими відчитами та обходами памяти Тараса Шевченка осьвідомляла наш нарід та додавала єму охоти і сили в змаганях до лучшої долї. — І єсли помимо згаданих перепон нарід в нашім коломийскім окрузї числить ся до найбільше просьвічених в цїлім нашім краю, то се головно заслуга нашої коломийскої філїї Просьвіти, котра через цїлих 25 лїт істнованя не мала на метї нїчо иншого як лиш просьвіту і добробит вільного руско-українського народу. — Про все то що було і минуло ся, згадаємо собі на нашім „Просьвітно-господарскім вічу“, щоби з того навчити ся, що нам на будучність робити, а чого нам треба вистерігати ся. — І тепер переживаємо тяжкі хвилї! — Та чим раз то красший розвій товариства „Просьвіта“ вказує нам на певно, що наш нарід поступає наперед, та що незадовго вже діждемо ся лучшої долї. Але ся доля не прийде до нас сама, ми мусимо собі на ню заслужити!

ся на власні очи, чи то може не сама лиш легковірність і сила уяви єго земляків, то мусів все-таки числити ся з тими жаданями, які єго доходили з ріжних сторін. Нарід з кождим днем домагав ся щораз голоснійше, щоби він прогнав ту чортову силу, яка появила ся лиш на то, щоби туманити християн своїми чарами, бо нїхто з тих відважних, що ходили оглядати печеру, не годив ся на погляди рибаків. Многі не мали навіть відваги сказати, що виділи, бо боялись ся, щоби не зачепити собі дідька і щоби він їм відтак не робив всїлякі пакости.

Архієпіскоп сам про себе на то все лиш усьміхав ся, але остаточно удав, що робить людем волю. Вибрав ся насамперед до Кастро, місточка, що лежить найблизше коло тої підземної печери, і з двома чи трома крилошанами зайшов до печери. Нарід зі страхом стояв віддалик і чекав, що з того всего буде. Був би не мало здивував ся, як би був побачив, що стало ся, коли князь церкви увійшов до середини. Замість виганяти чорта, архієпіскоп підняв руку в гору показуючи на стелю і з урадованим одушевленем відозвав ся: Таж то справді величава сьвятиня Мінерви, тота самісенька, котру видів Анхізес, коли тут перший раз ступав на італїяньскій земли! Таже то тоті стовпи, що піддержують сьвятиню збройноносної Палляди. То тота келя, в котрій ще стоїть штучно зроблений підсьвічник, а ті занавіси укривають паллядіюм! Тут журкотить то жерело, котре видобуло ся з під Позейдонового тризуба“. — В тій хвили виглядав архієпіскоп може так само, як колись і сам Анхізес, коли після опису Верґіля стоячи на кораблї зняв руки до недалекого берега і стоячої на нїм сьвятинї Палляди.

З тої пори їздив архієпископ нераз до тої печери, в котрій після єго погляду зберегли ся так чудесно дорогоцїнні скарби старини. За кождим разом відкривав він якусь нову окрасу сьвятинї. Вже в 1806 р. появив ся єго опис тої сьвятинї і викликав всюди велике здивоване і було би певно заходило туди множество цїкавих, як би не то, що місце се положене досить далеко від головного шляху, котрим їздять подорожні по Італїї. Опис тих чудес сьвятинї знаходить ся тепер в многих італїяньских книжках, а до того що видів нарід на побережу і архієпіскоп, прийшли ще всїлякі перекази і такі річи, котрих давнійше нїхто не видів. Так пішла чутка про купи золота і про всїлякі страхи та якісь потвори, котрі показують ся в глубинї тої сьвятинї.

Але хоч і як то все цїкаве, то таки блеск чуда потах дуже борзо. Слава сьвятинї була подібна до тих скарбів, які показують ся в ночи на сьв. Івана, щото тогди нїби виходять під сам верх землї а відтак ще глубше западають ся під землю. Не довго тревало, а люди почали добирати ся до тих стовпів і творів немилосердною рукою. І показало ся, що всї ті твори штуки не зробила людска рука при помочи долота, лиш що то дїла природи, що то печера з капливцями. Люди вже єї не боять ся і називають єї Zinzanusa (себ то по нашому „Каплива“ від слова „Zinzino“, що значить „капелька“), бо то каплї води наробили всї ті чудеса.

Зі страхом щезло і чудо, а з чудом і радість. Се нїчого нового. Може і при сїй історії пригадає ся комусь тота забавка, котрою дехто хоче комусь показати якийсь краєвид або щонебудь иншого тим способом ще красшим, що каже єму дивити ся крізь закрашене скло. В тім то й причина, що коли нараз виринула якась загадка, бідний пастух видів в нїй дїло чорта, відважний моряк закаменїлий корабель, а запалений слїдитель старинностий затрачені десь образи богів.

III.

Пулїя або Апулїя і єї історія. — Фоджджія і Троя. — Барлєтта, Барі, Бріндізі, Отранто і Таранто.

Полудневo-всхідна часть Італїї, знана здавен давна під назвою Апулїї — нинїшні Італїянці звуть єї Пулїя (Puglia), єсть тою стороною півострова, до котрої подорожні найменше заходять. Що найбільше поступають до Бріндізі ті, котрі на кораблях австрійского Льойда їдуть до Константинополя, до Азиї або до Єгипту. А всеж-таки єсть то країна, котра колись в історії грала велику ролю тай нинї ще має непослїдне значінє. Єї адрийске побереже було через цїлї середні віки побіч Венециї і Равенни тим мостом, що сполучав з собою Вехід з Заходом. Тут колись Візантийцї не лиш правили краєм, але таки панували в нїм через свою торговлю, а підчас хрестоносних походів збирала ся в Бріндізі мало що не половина всїх людий із західної Европи. Великі шпиталї в Транї і Барлєтті приймали нераз у себе так великі маси вертаючих недужих хрестоносцїв, що аж страх брав, а підчас коли в північній части апульского побережа поселяли ся нормандскі і гогенштавскі шляхтичі та приймали італїяньскі звичаї і обичаї, то в полудневій сторонї або т. зв. отрантскій земли сьвященики ще в 14-ім століттю проповідували тут віру Христову в грецкій мові. Ще й нинї в околици Цоллїно нарід говорить таким говором, котрий можна скорше назвати грец-

Нїхто нікому нічого за дурно не дасть, а всьо треба собі заробити, виборoти! Журбою і нарікaнем не накличем собі лучшої долї, а лиш завзятою обороною наших прав. А одинокою зброєю в тій борбі єсть безупинна праця над нашою просьвітою і над нашим добробитом.

А що кожда праця іде скорійше і лекше, коли на ню складаєсь більше число рук чи голов, тому збираймо ся як найчисленнїйше на вспільну нараду, на віче, щоби застановити ся над минувшим і розділити межи себе працю на будучність. Як раз відповідною на се є хвиля, коли минає 25 лїт від основаня коломийскої філїї Просьвіти, того осередка, довкола котрого гуртують ся всї наші сьвідомі люди перенятi щирою любовію всього того, що наше рідне, що руске!

З тої то отже нагоди кличемо Вас на згадане

„Просьвітно-господарске віче“

до Коломиї, на день 1-го падолиста 1901 року.

Спішіть на се віче, братя! всї, хто лиш чує в своїх грудях руске серце! Приходіть селяни, міщани, робітники, інтелїґенция! Приходіть, кому лиш здоровлє та занятє на се позволить, та до кого зайде сей наш поклик. А щоби сей зазив зайшов як найдальше, тож ширіть єго по всїх закутинах нашої покутскої Руси-України. Видїл коломийскої філїї Просьвіти доложив всього старaня, щоби се віче випало як найкраще, та щоби єго участники віднесли за свій труд як найбільший пожиток. В память сих роковин вітворена буде при коломийскій філїї — „велика бібліотека“, з котрої будуть могли користати селяни цілого повіта, а дістануть там книжки дорожші, на які звичайно не стати наші сельскі читальнї. — На вічу порадимо ся над нашою недолею, там знайдемо розраду в нашім горю. А що наш парід переважно управляє рілю, тому сим разом будуть Вам бесїдники говорити о тім, як ґаздувати, щоби за свою працю мати більше доходу і пожитку з невеличкого звичайно поля. Між иншим, буде бесїда і про управу цукрових бураків, котра може Вас рішучо видвигнути з лихого положеня. Спішіть отже всї як найчисленнїйше, щоби показати як горячо любите се наше товариство, котре стремить виключно до Вашої просьвіти і Вашого добробиту. Єднаймо ся під прапором сего нашого товариства! На бік всї незгоди і крамоли, котрі нас ослабляють, а ворогам нашим улекшують побіду над нами. Проч з всякою байдужностию, котра в першім рядї єсть причиною нашого лихолїтя, — а тепер користаючи з ювилейного обходу нашої філїї Просьвіти численною участию в тім торжестві, покажім, що в нас єсть сила і могучість; що ми готові до дальшої борби за нашу долю і будучність, що еще не вмерла Україна. — В Коломиї дня 17 жовтня 1901. Видїл коломийскої філїї „Просьвіти“: І. Гомик, о. Н. Гриньовский, В. Дутчак, Л. Кузьма, др. А. Кульчицкий, А. Печерский, І. Раковский, І. Вирстюк, О. Колодницкий, Л. Посацкий. — **Увага:** Зберемо ся в церкви приходскій, де відбуде ся богослуженє. Відтак о год. 11 зійдемо ся в сали маґістратскій на віче, котрого порядок оголосить ся афішами. З полудня о годинї 3-ій відбуде ся в сали каси ощадности вечерок співацкий, на котрий для селян буде вступ безплатний.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: Дня 20 жовтня с. р. отворено перестанок особовий „Ржемєнь“, лежачий поміж стациями Домбє і Ржохів на шляху зелїзницї льокальної Дембиця-Розвадів-Пшеворск, в окрузї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних в Кракові, для руху особового і пакункового. — Білети їзди видає ся на згаданім перестанку а пакунки приниамє ся за оплатою в стациї відбору. — Час відїзду поїздів, задержуючих ся на тім перестанку, подано в дотичнім оповіщеню.

Телеґрами.

Відень 23 жовтня. Wiener Ztg. оповіщує: Є. В. Цїсар іменував радника мінїстеріяльного в мінїстерстві просьвіти др. Едвина Плажка віцепрезидентом галицкої Ради шкільної краєвої і надав єму до особи четверту клясу ранґи.

Берлин 23 жовтня. Nordd. Allgem. Ztg. заперечує вістям деяких часописий, немовби нїмецке правительство наміряло продовжити теперішні торговельні договори ще на один рік. О тім рішучо не може бути бесїди. Правительство застерігає собі цїлком свобідну руку і у відповіднім часї виповість торговельні договори.

Париж 23 жовтня. Социяліст Вівіяні поставив в парляменті внесенє, аби знести закон о анархістах з р. 1894. То внесенє відкинено 402 голосами против 132.

Париж 23 жовтня. Редактора анархістичної часописи Libertair, Ґрандідієра, засудженого недавно, арештовано вчера по полудни.

Софія 23 жовтня. Як зачувати, товаришки американьскої місионарки Стон, жінка пастора Зільки померла в неволи у опришків.

кими як італїяньским. Видко що край перебув удар двох всесьвітних держав, двох противних собі сьвітоглядів об себе; тут відбула ся часть тих рішаючих битв, котрі візантийскій державі по сотками лїт довгім опорі зробили конець.

Перший раз впали сюди чужі люди вже в шестім столїтю. Для політичного змислу Льонґобардів позістане то на завсїгди незвичайно почестним сьвідоцтвом, що они не вдоволили ся лиш тим, що здобули для себе урожайну рівнину над рікою Падом, але мали відвагу піти ще дальше на полудне аж до Беневенту. Тут поселив ся був княжий рід, котрий через 500 лїт ставив опір многим ворогам та ще й по тім часї не уступив ся норманьским завоєвателям, лиш зложив свою власть в руки папи, щоби одержати єї назад яко лено. З упертою завзятостию поселили ся Льонґобарди в цілій Апулії. Они виступали строго і безпощадно, держались довго здалека від християньскої віри і длятого були довгі лїта варварами в очах місцевих жителів вихованих хоч би вже й на потахаючій культурі. А все-таки їх пильність, їх дїяльність надала краєви нової вартости; таже то они, від коли піддали ся римо-католицкій церкві, отворили для неї сю грецку провінцию. Підчас коли грецке панованє Катапанів мало на оцї головно лиш податки (византийский намістник був завсїгди більше квестором як претором), то завоєванє Льонґобардів принесло краєви нових людий, нові сили й нові наміри. Але тота розправа межи західною а всхідною державою не відбула ся спокійно. Сарацени, тоті іcламскі місионарі, розбрелись з початком девятого столїтя цїлими роями по адрийскім побережи перейшовши туди з північної Африки. А хоч они і тут на Всходї не змогли поселити ся тревало і завести своє панованє так само як на Заходї, в Сицилії, то все-таки то їх нагле і несподіване виступленє викликало не аби яке занепокоєня і пошкодило спокійному переобразованю давних відносин на нові. Навіть історія нїмецких і словяньских народів вяже ся з подіями в сїм краю. Коли нїмецкий цїсар Отто II. забравши Рим посунув ся з своїм войском 982 р. дальше на полудне, оба соперники, Візантия та іслам сполучили ся разом і під Сквіляче страшно побили Нїмців. Тут погиб цьвіт нїмецкого лицарства — каже один лїтописець, але що було для Нїмців ще більшим ударом, то тота подія, що з тої поражки користали Славяни на півночи і вибили ся з під пановaня нїмецкого.

Друга фаза розправ всхідного і західного володїня настала була з початком 11-го столїтя. До Салерна прибуло 40 норманьских їздців, котрі мусїли втїкати зі своєї вітчини допустившись там мести крови. За ними почали приходити й другі Норманцї та незадовго розширили тут над середземним морем своє панованє. Були то люди, котрі на своїх малих суднах вже в 9-ім столїтю впадали до країв на балтийскім побережу а відтак сунулись що раз дальше аж до Бретанії у Франциї. Тут в полудневій Італії, на котру они спали несподївано мов та саранча, розвинули они незвичайну силу, здобули край і позабирали чужі землї. Візантия в тій борбі упала. На 350 лїт перед тим, заким Турки забрали Константинополь, мусїла Візантия позбути ся послїдних останків свого панованя тут над Адрийским морем та ще лиш кількох сїдоглавих сьвящеників ходило по краю та розповідали про давну, замерклу велич і славу.

(Дальше буде).

Надіслане.

„ТОВАРИШ“
ілюстрований календар
на 1902 рік.

Вже вийшов з друку „Товариш“, богато ілюстрований календар на 1902 рік.

Товариш — се перша в тім родї книжка взагалї в нашім краю.

Товариш містить в собі 24 карт зьвіздистого неба (по дві на кождий місяць) і богато ілюстраций, прим. з війни бурскої, хіньскої, портрети визначнїйших людий і т. ин.

Товариш подає раду, як вибирати собі званє і як радити собі в ріжних хвилях і потребах житя.

Товариш важний і потрібний для всїх, а приступний для кождого, хто лише уміє читати.

Полуднева сторона зьвіздистого неба в падолистї.

Хто собі купить „Товариша“, буде знати то, що на небі і то, що на земли.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати „Календар в руцї“ і знати, як робить ся календар.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати справдї товариша, котрий стане єму в пригодї в неоднїй хвили житя.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати книжку, котра придасть ся єму не лиш на один рік, але й на цїле житє.

Хто хоче пересьвідчити ся, що то все правда, що тут написано, нехай купить собі „Товариша“, а певно не пожалує. Цїна 1 К. без пересилки почтової; з пересилкою о 10 сотиків більше. Замовляти у Сеня Горука у Львові, пл. Домбровского, ч. 1.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569)